

ABSTRACT&REFERENCES

DOI: 10.15587/2523-4153.2025.325943

ENGAGEMENT OF FOREIGN EXPERTS IN THE ADMINISTRATIVE JUDICIAL PROCEEDINGS IN UKRAINE

p. 4–9

Alla Kovalchuk, Doctor of Juridical Science, Professor, Department of International Law and other Specialized Legal Disciplines, Kyiv University of Law of the National Academy of Sciences of Ukraine, Akademika Dobrokhotova str., 7a, Kyiv, Ukraina, 03142

E-mail: Kovalchukay@i.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4807-2436>

Irina Nakonechna, Doctor of Juridical Science, Associate Professor, Department of General Law Disciplines, National Academy of Security Service of Ukraine, Mykhaila Maksymovycha str., 22, Kyiv, Ukraine, 03022

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9405-4621>

The article examines the legal and organizational aspects of engaging foreign experts during administrative judicial proceedings in Ukraine. In line with its chosen path of European integration, Ukraine has committed to aligning its justice system with European standards, particularly concerning the protection of human rights and freedoms in administrative justice. Ukraine's obligations under the Association Agreement on Cooperation with the European Union in the field of justice include reforms in this area. However, the issue of engaging foreign experts remains underregulated. Judicial practice in Ukraine currently allows the engagement of foreign experts only for conducting commission-based expert examinations. The Code of Administrative Proceedings of Ukraine lacks any specific legal provision for such engagement. This legal uncertainty negatively impacts the organization and conduct of expert examinations, creating barriers not only to deeper integration into the global community but also to ensuring justice within the administrative judicial system. It limits individuals' ability to present evidence and prove their case in court.

The authors aim to highlight the organizational and legal benefits of engaging foreign experts during administrative judicial proceedings in Ukraine. The methodological framework of the study includes general scientific and specialized methods of cognition. Particular attention is paid to the methods of synthesis and comparison, through which positive practices of European courts are identified. The authors propose two potential solutions to address the issue: introducing amendments to the Law of Ukraine "On Forensic Expertise"; Following general trends in the unification of judicial processes, adopting the draft law "On Forensic Expert Activity in Ukraine," which would provide for the engagement of foreign experts and meet modern citizens' needs in protecting their rights and freedoms

Keywords: administrative judicial proceedings, administrative process, administrative offense, human rights and freedoms, expert, forensic expert activity, normative act, legal entity

References

1. Pro sudovu ekspertyzu (1994). Zakon Ukrainy No. 4038-XII. 25.02.1994. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>
2. Vidbulys onlain-konsultatsii shchodo zaluchennia inozemnykh ekspertiv do rozsliduvannia viiskovykh zlochyniv v Ukraini (2022). Available at: <https://www.pravojustice.eu/ua/post/vidbulis-onlajn-konsultaciyi-shchodo-zaluchennya-inozemnih-ekspertiv-do-rozsliduvannya-vijskovih-zlochyniv-v-ukrayini>
3. Yevropeiska konventsia z prav liudyny. Council of Europe. Available at: https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/convention_ukr
4. Kodeks administratyvnoho sudochynstva Ukrainy (2025). Kodeks Ukrainy No. 2747-IV. 06.07.2005. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15?find=1&text=%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B0+%D0%B2%D0%B8%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BA%D1%83+%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B0#w2_1
5. Baulin, O. (2023). Genesis and current state of legal regulation of international cooperation of Ukraine in the field of forensic science. *Criminalistics and Forensics*, 68, 24–34. <https://doi.org/10.33994/kndise.2023.68.02>
6. Krasnoborov, O. V. (2023). Involving foreign experts (specialists) to conduct forensic expertises (researches) for the purpose of person identification. *Juridical Scientific and Electronic Journal*, 6, 521–524. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-6/121>
7. Matvieievskiy, O. V., Babin, B. V. (2018). International legal standards for the forensic examination and their national realisation. *Prykarpatskyi yurydychnyi visnyk*, 4 (1 (22)). Available at: http://www.pjv.nuoua.od.ua/v1-4_2018/16.pdf
8. Alekseichuk, V. (2023). Do pytannia nezalezhnosti sudovoho eksperta v systemi pryntsyupiv sudovo-ekspertnoi diialnosti. Aktualni pytannia sudovoi ekspertyzy i kryminalistyky. Kharkiv, 56–60.
9. Zozulia, N. Vysnovok eksperta ta instrumenty yoho oskarzhennia. *Ukrainske pravo*. Available at: <https://ukrainepravo.com/scientific-thought/pravova-pozytsiya/vysnovokeksperta-ta-instrumenty-yogo-oskarzhennya/>
10. Timashov, V. O., Kovalova, D. S. (2023). Expertise in administrative proceedings of Ukraine. *Juridical Scientific and Electronic Journal*, 4, 426–429. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-4/105>
11. Bondar, Yu., Shvydanenko, D. (2023). Sudovo-ekspertna diialnist Ukrainy v konteksti yevropeiskoi intehratsii. Sudovo-ekspertna diialnist v umovakh povoiennoi vidbudovy Ukrainy ta v konteksti yevropeiskoi intehratsii. Odesa: Vydavnytstvo «Iurydyka», 262. Available at: <http://ondise.minjust.gov.ua/>

gov.ua/wp-content/uploads/2024/06/2_%D0%92_%D0%9E%D0%9D%D0%94%D0%86%D0%A1%D0%95_%D0%A1%D1%83%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%BE-%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%BD%D0%B0-%D0%B4%D1%96%D1%8F%D0%B-B%D1%8C%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C_08.09.2023-1.pdf

12. Poltavskiy, A. O., Nechesniuk, M. V.; Krasiuka, I. P., Krymchuka, S. H., Tkachenko, N. M., Cherniavskoho, S. S., Chechilia, Yu. O. (Eds.) (2023). Unification of forensic expert activity in criminal proceedings in countries with different legal systems. Kyiv: NAVS, 120.

13. Pro sudoustrii i status suddiv (2016). Zakon Ukrainy No. 1402-VIII. 02.06.2016. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>

14. European Network of Forensic Science Institutes. Available at: <https://enfsi.eu/>

15. Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odniiei storony, ta Yevropeiskym Soюзom, Yevropeiskym spivtovarystvom z atomnoi enerhii i yikhnimy derzhavamy-chlenamy, z inshoi storony (2014). Ratyfik. iz zaiavoiv Zakonom Ukrainy No. 1678-VII. 16.09.2014. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text

DOI: 10.15587/2523-4153.2025.326607

MEANS OF PROTECTING THE INTERESTS OF THE DEFENDANT IN CIVIL PROCEDURE (IN LIGHT OF THE STANDARDS OF THE EUROPEAN CONVENTION ON HUMAN RIGHTS AND PRINCIPLES OF CIVIL PROCEDURE)

p. 10–14

Svitlana Bychkova, Doctor of Legal Sciences, Professor, Chief Researcher, Department of Private Law and Procedure Issues, Academician F. H. Burchak Scientific Research Institute of Private Law and Entrepreneurship of National Academy of Law Sciences of Ukraine, Kazymyra Malevycha str., 11, Kyiv, Ukraine, 03150

E-mail: civilkafedra@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8227-2127>

The purpose of the research is to form a comprehensive system of procedural means for protecting the defendant's interests, to examine the tools, enshrined in national legislation for their compliance with the standards, established in the European Convention on Human Rights, as well as the principles of civil procedure.

The methodology of the article is based on general scientific and specialized methods of legal phenomenon analysis. In particular, during the study, the following methods were used: comparative and legal method, methods of induction and deduction, systemic method, dogmatic method, and formal and logical method.

As a result of the analysis of Ukrainian civil procedural legislation, it has been determined that currently there are no defined procedural means for protecting the defendant's

interests at the legislative level. Therefore, when forming their system, it is necessary to proceed from the procedural rights of this participant in the case, regulated by the Civil Procedure Code of Ukraine, as well as other means, aimed at ensuring the protection of their interests (in particular, counter-guarantees).

It has been argued that the system of means for protecting the defendant's interests should be individualized for each specific participant in the case. After all, in any case, the interests and desires of a particular person should be taken into account. However, among the main means of protecting the interests of any defendant, the following can be identified: a response, objections, a counterclaim, and counter-security.

In light of the standards of the Convention and the principles of civil procedure, it has been proven that there is a legislative need to establish the right of the defendant to make an application to bring in the co-defendant and replace the improper respondent

Keywords: civil procedure, protection of rights and interests, principles of civil procedure, participants in the judicial process, defendant, procedural rights, procedural means of protection, evidence, claim, counter-guarantees

References

1. Bychkova, S. (2010). Selected Aspects of List of the Persons Who Participate Matters of Lawsuit Realization (Based on the legislation of Ukraine). Karlovarská právní revue: Recenzovaný časopis se zaměřením na právní vědu a praxi, kriminalistiku a forenzní disciplíny, (3), 78–84.

2. Husarov, K. V., Mytchik, D. R., Kaidanovych, I. M. (2024). Problems of application of the principles of equality and equal rights of the parties in the civil procedural legislation of Ukraine. Naukovi Perspektyvy, 5 (47), 1124–1138. [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-5\(47\)-1124-1138](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-5(47)-1124-1138)

3. Pasaylyuk, I. V. (2013). Counterclaim as a special means of the defendant's rights and interests protection. Naukovyi Visnyk Lvivskoho Derzhavnogo Universytetu Vnutrishnikh Sprav. Seriya Yurydychna, 4, 64–71.

4. Kotsiuruba, A. (2020). Counterclaim as a special way to protect the rights of the defendant in the civil judiciary of Ukraine. Jurnalul Juridic National: Teorie si Practica, 5, 82–86.

5. Kotsiuruba, A. (2020). Defendant's objection in civil proceedings: legal nature. European Political and Law Discourse, 7 (4), 174–178. <https://doi.org/10.46340/eppd.2020.7.4.26>

6. Kurylo, M. P., Kravchenko, I. O. (2024). Counter-security in civil proceedings. Juridical Scientific and Electronic Journal, 9, 80–83. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-9/18>

7. Ostrovska, L. A. (2018). Zustrichne zabezpechenia pozovu yak oboviazkovyi element instytutu zabezpechuvannykh zakhodiv v tsyvilnomu protsesi. Novely Tsyvilnoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy. Odesa: Feniks, 37–40. Available at: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/33a35b4e-85e9-41d0-a578-1557d2600926/content>

8. Aliksieieva, N. S. (2017). The meeting providing as means of defence of interests of defendant in civil procedure. *Aktualni problemy vitchyznianoï yurysprudentsii*, 3, 42–46.

9. Laban, O. (2020). Protection of the rights and interests of the defendant in civil proceedings. [PhD Dissertation].

10. Evropeiska konventsia z prav liudyny vid 04.11.1950 (1950). Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

11. Case of Melnyk v. Ukraine (Application no. 23436/03) of March 28, 2006 (2006). Available at: [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:\[%22001-72888%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-72888%22]})

12. Tymoshenko, O. A., Tymoshenko, M. O., Bychkova, S., Omelko, I., Matvieieva, A. (2023). The current state and prospects for the development of mediation in Ukraine through the prism of the experience of the countries of the European Union. *International Arbitration Law Review*, 26 (4), 311–329.

АНОТАЦІЇ

DOI: 10.15587/2523-4153.2025.325943

ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ЕКСПЕРТІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА В УКРАЇНІ (с. 4–9)**А. Ю. Ковальчук, І. В. Наконечна**

У статті розглядаються правові та організаційні аспекти залучення іноземних експертів під час здійснення адміністративного судочинства в Україні. Згідно визначеному шляху євроінтеграції Україна взяла на себе зобов'язання щодо приведення до відповідності європейським стандартам здійснення правосуддя, особливо, це стосується проблем забезпечення прав і свобод людини під час здійснення адміністративного правосуддя. Україною прийняті зобов'язання які визначені Угодою про співробітництво між Україною та Європейським Союзом з питань юстиції, але поза увагою залишилось питання щодо залучення іноземних експертів, яке на сьогодні нормативно не узгоджено остаточно. Судова практика вказує на можливість залучення іноземних експертів лише для проведення комісійних експертиз. У Кодексі адміністративного судочинства України така юридична норма відсутня. Така правова невизначеність негативно відображається на організації та проведенні експертиз, створюється перешкоди не лише для розширення процесів інтеграції до світової спільноти, а й до встановлення справедливості в системі адміністративного судочинства в цілому, обмежуючи право осіб доказувати свою правоту у суді. Автори ставлять перед собою мету висвітлити організаційно-правові переваги залучення іноземних експертів під час здійснення адміністративного судочинства в Україні. Методологічну основу дослідження складають загальнонаукові та спеціальні методи пізнання. Особливу увагу приділено методам синтезу та порівняння за допомогою яких виділяється позитивна практика європейських судів. Авторами пропонуються два шляхи вирішення питання: шляхом прийняття уточнень до Закону України «Про судову експертизу», або виходячи з загальних тенденцій узагальнення судових процесів прийняти законопроект «Про судово-експертну діяльність в Україні» який передбачав залучення іноземних експертів та відповідав сучасним потребам громадян під час захисту їх прав і свобод

Ключові слова: адміністративне судочинство, адміністративний процес, адміністративний проступок, права і свободи людини, експерт, судово-експертна діяльність, нормативний акт, юридична особа

DOI: 10.15587/2523-4153.2025.326607

ЗАСОБИ ЗАХИСТУ ІНТЕРЕСІВ ВІДПОВІДАЧА У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ (З ОГЛЯДУ НА СТАНДАРТИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ З ПРАВ ЛЮДИНИ ТА ПРИНЦИПИ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА) (с. 10–14)**С. С. Бичкова**

За мету дослідження визначено формування максимально повної системи процесуальних засобів захисту інтересів відповідача, перевірка регламентованих у вітчизняному законодавстві засобів на відповідність їх стандартам, закріпленям у Європейській конвенції з прав людини, а також принципам цивільного судочинства.

Підґрунтям методології дослідження стали загальнонаукові та спеціальні методи пізнання правових явищ. Зокрема під час дослідження було використано такі методи: порівняльно-правовий метод, метод індукції та дедукції, системний, догматичний і формально-логічний методи.

У результаті аналізу цивільного процесуального законодавства України встановлено, що на сьогодні на законодавчому рівні не визначено процесуальних засобів захисту інтересів відповідача. Тому при формуванні їх системи слід виходити із регламентованих ЦПК України процесуальних прав цього учасника справи, а також інших засобів, що спрямовані на забезпечення захисту його інтересів (зокрема, зустрічного забезпечення).

Обґрунтовано, що система засобів захисту інтересів відповідача має бути індивідуалізована під конкретного відповідного учасника справи. Адже у будь-якому разі слід виходити із інтересів і бажань певної особи. Проте до основних засобів захисту інтересів будь-якого відповідача можна віднести відзив, заперечення, зустрічний позов, зустрічне забезпечення.

З огляду на стандарти Конвенції і принципи цивільного судочинства доведено необхідність на законодавчому рівні закріпити право відповідача заявляти клопотання про залучення співвідповідача та про заміну неналежного відповідача

Ключові слова: цивільне судочинство, захист прав та інтересів, принципи цивільного судочинства, учасники судового процесу, відповідач, процесуальні права, процесуальні засоби захисту, докази, позов, зустрічне забезпечення